

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประสานเชื่อมโยงหน่วยงานองค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในพื้นที่ 5 จังหวัด

โดย

สุกัญญา เวชศิลป์

อัจศรา ประเสริฐสิน

ธันวาคม 2551

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

ปีงบประมาณ 2551

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ การประสานเชื่อมโยงหน่วยงานองค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัด

หัวหน้าโครงการ

นางสุกัญญา เวชศิลป์

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ

และผู้สูงอายุ (สท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

618/1 ถนนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10400

โทรศัพท์ 089 9968 5910

ผู้ร่วมวิจัย

นางสาวอจศรา ประเสริฐสิน

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ถนนสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10110

โทรศัพท์ 08 1438 2474 โทรสาร 0 2262 1745

E-mail: utsara@swu.ac.th

งบประมาณและระยะเวลาดำเนินโครงการ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

ประจำปี พ.ศ. 2551 จำนวน 250,000.00 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 3 เดือน ตั้งแต่ เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2551

สรุปผลงานวิจัย

ด้วยภารกิจที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) ต้องดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน และการสนับสนุนองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2550 รวมทั้งได้ร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ใช้เครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน จึงได้

ร่วมกับแผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน สสส.จัดทำโครงการการศึกษาข้อมูลและความเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัด” โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ในช่วงแรกจะเป็นศึกษาการประสานเชื่อมโยงหน่วยงานองค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัด และช่วงที่สองเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของและหน่วยงานในรูปแบบแผนที่ (Mapping) หน่วยงาน ในการศึกษาคั้งนี้เป็นการดำเนินงานช่วงแรกเท่านั้น

การศึกษาวิจัยคั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการประสานเชื่อมโยงของหน่วยงาน องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัด

2. เพื่อศึกษาข้อมูลความต้องการในการประสานสนับสนุนการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนของหน่วยงานในพื้นที่ 5 จังหวัด กับ สท. และสสส. ในประเด็นต่างๆ เช่น การเชื่อมโยงข้อมูล เครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน (Developmental Assets : DA) และการเข้ารับสิทธิจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

การวิจัยคั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การศึกษาวิจัยคั้งนี้ใช้การสุ่มแบบคัดเลือกจังหวัดที่เป็นตัวแทนของภาค โดยเป็นจังหวัดที่ได้ทดลองดำเนินงานโครงการพัฒนาภาค การพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ที่จัดโดยแผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน สสส. 4 ภาคและปริมาณพลกรุงเทพมหานคร 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดชุมพร จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดสมุทรปราการ และให้จังหวัดคัดเลือกหน่วยงานจากทุกภาคส่วนในคั้งจังหวัดๆ ละ 130 แห่ง และให้ผู้แทนหน่วยงานแห่งละ 1 คนเป็นผู้แทนหน่วยงาน จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 650 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถามเก็บรวบรวมมีผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 486 คน และรายคั้งนี้ จังหวัดชุมพร 99 คน จังหวัดเชียงราย 126 คน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 81 คนจังหวัดสุรินทร์ 79 คนและจังหวัดสมุทรปราการ 101 คน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายจังหวัด โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าสถิติพื้นฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย นำมาจัดลำดับในแต่ละหัวข้อ และวิเคราะห์การกระจายของข้อมูลในรูปของตารางประกอบความ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้วิธีการสรุปใจความสำคัญ ใสรหัสกลุ่มคำที่มีความสำคัญไว้ (Coding) วิเคราะห์จัดกลุ่มคำถามประเด็น (Theme) โกล้เคียงไว้ด้วยกัน และนำเสนอเป็นผลการศึกษาในแบบของการพรรณารายจังหวัด

1. จังหวัดชุมพร

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 99 คน เป็นเพศชาย 58 คน (ร้อยละ 58.6) เพศหญิง 41 คน (ร้อยละ 41.4) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 30.3) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 59.6) จบการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (ร้อยละ 19.2) ประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กฯ 1 - 5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 25.3)

ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล มากที่สุด (ร้อยละ 59.6) หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็กปฐมวัย 2 - 6 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาได้แก่ วัยเรียน 16 - 18 ปี (ร้อยละ 51.5) และเป็นกลุ่มเด็กในสถานะเด็กปกติทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 78.0) รองลงมาได้แก่ยากจน (ร้อยละ 47.5) ส่วนระยะเวลาของหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนถึงปัจจุบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบ 74 คน (ร้อยละ 74.7) มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นเวลา 11 ปี 10 เดือน และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กฯในพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของหน่วยมากที่สุด (ร้อยละ 38.4) รองลงมาคือ รับผิดชอบเด็กฯ เฉพาะเทศบาล/ตำบล ที่เป็นที่ตั้งของหน่วย (ร้อยละ 36.4)

กระบวนการดำเนินงานเป็นการพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 63.6) รองลงมาได้แก่ การสงเคราะห์/ช่วยเหลือ (ร้อยละ 54.5) งานหลักที่ดำเนินการ คือ การให้ความรู้ทางวิชาการ/การให้การปรึกษามากที่สุด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาได้แก่ให้บริการในรูปแบบอบรมค่ายพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ (ร้อยละ 46.5)

วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักการดำเนินงานคือด้านการศึกษาในระบบมากที่สุด (ร้อยละ 58.6) รองลงมาคือ ด้านสุขภาพกาย (ร้อยละ 56.6) ประเด็นหลักสำคัญ/แรงจูงใจที่หน่วยดำเนินงานในปัจจุบันคือ การใช้สิ่งเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 53.5) รองลงมาได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (ร้อยละ 27.3)

ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรพัฒนาเด็กฯ

หน่วยงานมีการประสานร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานองค์กรภายนอกอื่นๆ (ร้อยละ 87.9) ใน 3 ลักษณะคือ ประสานเฉพาะกิจ ประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่ายโดยเป็น การเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านความรู้/วิทยากร มากที่สุดทั้ง 3 ลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 71.7, 65.7 และ 66.7 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจคือ ด้านทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 46.5) สำหรับการประสานใกล้ชิด ได้แก่ การด้านเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 43.4) และส่วนที่เป็นเครือข่าย คือ ทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 39.4)

ลักษณะของการประสานเฉพาะกิจจะมีการประสานกันในด้านข้อมูลสารสนเทศฯ (ร้อยละ 23.2) น้อยที่สุด ในขณะที่การประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่าย น้อยที่สุดคือ ด้านทุน (ร้อยละ 24.2 และ 18.2) ตามลำดับ

ความต้องการพัฒนาประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานด้วยกัน กับ สท. และ สสส. มีความต้องการพัฒนาให้มีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เป็นประจำทุกปี มากที่สุด (ร้อยละ 64.65) รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความรู้ งานศึกษาวิจัยด้านเด็กและเยาวชนใหม่ๆ หรืองานที่ประสบความสำเร็จ (Good Practice) (ร้อยละ 56.57) การให้ความร่วมมือกับ สท. ในการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กฯ ทำได้โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลในพื้นที่ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (ร้อยละ 72.7)

การรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน (Developmental Assets : DA) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยทราบมากที่สุด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาได้แก่เคยทราบบ้าง และยังไม่ค่อยเข้าใจชัดเจน แต่ยินดีสนับสนุน (ร้อยละ 30.3)

การจดทะเบียนการเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ขององค์กรเอกชนต้องการการจดทะเบียน และต้องการสนับสนุนอันดับที่ 1 คือ การพัฒนาความรู้ อันดับที่ 2 คือ ทุน/เงินอุดหนุน อันดับที่ 3 คือ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล

2. จังหวัดเชียงราย

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 126 คน เป็น เพศชาย 56 คน (ร้อยละ 45.2) เพศหญิง 66 คน (ร้อยละ 52.4) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 38.1) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 59.5) โดยจบการศึกษาศาขการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 24.6) และประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กฯ 1 - 5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 41.3)

ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในหน่วยงานของเอกชน มากที่สุด (ร้อยละ 50.0) หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็กปฐมวัย 2 - 6 ปี มากที่สุด (65.9) รองลงมา ได้แก่ วัยเรียน 13 - 15 ปี (ร้อยละ 65.1) ดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็ก และเป็นกลุ่มเด็กในสถานะเด็กยากจนมากที่สุด (ร้อยละ 69.8) รองลงมา ได้แก่ เด็กปกติทั่วไป (ร้อยละ 66.7) กลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบน้อยที่สุด เท่ากันใน 3 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือมีความเป็นเลิศ เด็กเล่นการพนัน ดัดเกม และเด็กที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม (ร้อยละ 7.9) ส่วนระยะเวลาของหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนถึงปัจจุบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบ 116 คน (ร้อยละ 92.1) มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นเวลา 12 ปี 3 เดือน และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กฯในพื้นที่เทศบาล/ตำบลที่เป็นที่ตั้งของหน่วย มากที่สุด (ร้อยละ 39.7) รองลงมาคือ รับผิดชอบเด็กฯระดับจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของหน่วย (ร้อยละ 27.8)

กระบวนการดำเนินงานเป็นการพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 88.1) รองลงมา ได้แก่ การสงเคราะห์/ช่วยเหลือ (ร้อยละ 68.3) งานหลักที่ดำเนินการ คือ ให้บริการกับเด็กโดยตรง ในรูปแบบอบรม ค่ายพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ มากที่สุด (ร้อยละ 65.1) รองลงมาได้แก่ให้ทุนการศึกษา อุปกรณ์ (ร้อยละ 59.5)

วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักการดำเนินงานคือด้านสุขภาพกายมากที่สุด (ร้อยละ 73.8) รองลงมาคือ ด้านการศึกษาในระบบ (ร้อยละ 71.4) ประเด็นหลักสำคัญ/เร่งด่วนที่หน่วยงานในปัจจุบันคือ การใช้สิ่งเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 37.3) รองลงมา ได้แก่ การได้รับเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (ร้อยละ 27.8)

ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กฯ

หน่วยงานมีการประสานร่วมกับหน่วยงานองค์กรอื่น(ร้อยละ 87.9) ใน 3 ลักษณะคือ ประสานเฉพาะกิจ ประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่าย โดยเป็นการเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านความรู้/วิทยากร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.9, 51.6 และ 56.3 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจคือ ทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 48.4) สำหรับการประสานใกล้ชิด ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 43.4) และเครือข่าย เป็นทำกิจกรรมต่างๆ เท่ากับ และด้านเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 34.9)

ลักษณะของการประสานเฉพาะกิจจะมีการประสานกันในด้านข้อมูลฯ (ร้อยละ 29.4) น้อยที่สุดในขณะที่การประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่าย น้อยที่สุดคือ ด้านอุปกรณ์ฯ (ร้อยละ 23.8 และ 22.2) ตามลำดับ

ความต้องการพัฒนาการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานด้วยตนเอง กับ สท. และ สสส. มีความต้องการพัฒนาในด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ งานศึกษาวิจัยด้านเด็กเยาวชนใหม่ๆ หรือผลงานที่ประสบความสำเร็จ (Good Practice) มากที่สุด (ร้อยละ 66.7) รองลงมาคือ จัดทำระบบและศูนย์ข้อมูลสารสนเทศฯ (ร้อยละ 59.0) และการมีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ น้อยที่สุด (ร้อยละ 58.7)

ความเห็นต่อการให้ความร่วมมือกับ สท. ในการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูล เห็นว่าทำได้ โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลในพื้นที่ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (ร้อยละ 70.6) (ร้อยละ 59.5)

การรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน (Developmental Assets : DA) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยทราบมากที่สุด (ร้อยละ 57.1) รองลงมาได้แก่เคยทราบบ้าง และยังไม่ค่อยเข้าใจชัดเจน แต่ยินดีสนับสนุน (ร้อยละ 37.3)

การจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่องค์กรเอกชนต้องการการจดทะเบียน และต้องการสนับสนุนอันดับที่ 1 คือ การพัฒนาความรู้ อันดับที่ 2 คือ ทุน/เงินอุดหนุน อันดับที่ 3 คือ การให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ แก่เด็กและเยาวชนที่ถูกละเมิด

3. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 99 คน เป็น เพศชาย 22 คน (ร้อยละ 27.2) เพศหญิง 58 คน (ร้อยละ 71.6) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 29.6) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 43.2) จบการศึกษาสาขาการศึกษา (ร้อยละ 24.7) ประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 14.8)

ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล มากที่สุด (ร้อยละ 59.3) หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็กปฐมวัย 2 - 6 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 61.7) รองลงมา ได้แก่ วัยเรียน 13 - 15 ปี (ร้อยละ 59.3) และเป็นกลุ่มเด็กในสถานะเด็กปกติทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 77.8) รองลงมา ได้แก่ ยากจน (ร้อยละ 42.0) ส่วนระยะเวลาของหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนถึงปัจจุบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบ 51 คน (ร้อยละ 63) มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นเวลา 25 ปี 9 เดือน และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กฯ ในพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของหน่วยมากที่สุด (ร้อยละ 40.7) รองลงมาคือ รับผิดชอบเด็กฯ เฉพาะเทศบาล/ตำบล ที่เป็นที่ตั้งของหน่วย (ร้อยละ 30.9)

กระบวนการดำเนินงานเป็นการพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 69.1) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วม (ร้อยละ 67.9) งานหลักที่ดำเนินการ คือ ให้บริการในรูปแบบอบรม ค่าใช้จ่ายพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ มากที่สุด (ร้อยละ 58.0) รองลงมา ได้แก่ ให้ความรู้ทางวิชาการ/ที่ปรึกษา (ร้อยละ 55.6) วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักการดำเนินงานคือด้านบริการสุขภาพจิตมากที่สุด (ร้อยละ 72.8) รองลงมาคือ ด้านสุขภาพกาย (ร้อยละ 70.4) ประเด็นหลักสำคัญ/แรงจูงใจที่หน่วยดำเนินงานในปัจจุบันคือ การใช้สิ่งเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 53.1) รองลงมาได้แก่ การติดเกม (ร้อยละ 32.1)

ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กฯ

หน่วยงานดำเนินการโดยมีการประสานร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานองค์กรองค์กรภายนอกอื่นๆ ใน 3 ลักษณะคือ ประสานเฉพาะกิจ ประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่ายโดยเป็นการเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านความรู้/วิทยากร มากที่สุดทั้ง 3 ลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 76.5, 61.9 และ 61.9 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจ การประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่าย ได้แก่ด้านกิจกรรม ร้อยละ 64.2 46.9 และ 42.0 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจคือ การเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 52.0) สำหรับการประสานใกล้ชิด ได้แก่ การด้านเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 43.4) และส่วนที่เป็นเครือข่าย มีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลเหมือนกับการประสานเฉพาะกิจคือ ทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 39.4)

ลักษณะของการประสานเฉพาะกิจจะมีการประสานเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันน้อยที่สุดคือ ด้านอุปกรณ (ร้อยละ 28.4) ในขณะที่การประสานใกล้ชิด และการเป็นเครือข่ายเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันน้อยที่สุดคือด้านทุน (ร้อยละ 18.5 และ 17.3) ตามลำดับ

ความต้องการพัฒนาการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานด้วยตนเอง กับ สท. และ สสส. มีความต้องการพัฒนาให้มีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ มากที่สุด (ร้อยละ 64.2) รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความรู้ งานศึกษาวิจัย ด้านเด็กและเยาวชนใหม่ๆ หรือผลงานที่ประสบความสำเร็จ (Good Practice) ต่างๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ (ร้อยละ 60.49) ส่วนการมีหน่วยงานองค์กรทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดทำระบบและศูนย์ข้อมูลฯ มีผู้ต้องการน้อยที่สุด (ร้อยละ 48.1)

ความเห็นต่อการให้ความร่วมมือกับ สท. ในการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กฯ จะทำได้โดยวางระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านเด็กในพื้นที่ ที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งการจัดเก็บ จัดส่งข้อมูลให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลในภาพรวมของประเทศได้มากกว่า(ร้อยละ 58.0)

การรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน (Developmental Assets : DA) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยทราบ มีคะแนนเท่ากับเคยทราบบ้าง และยังไม่ค่อยเข้าใจชัดเจน แต่ยินดีสนับสนุน (ร้อยละ 32.1)

การจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่องค์กรเอกชนต้องการจดทะเบียน และต้องการสนับสนุนอันดับที่ 1 คือ การพัฒนาความรู้ อันดับที่ 2 คือ ทุน/เงินอุดหนุน อันดับที่ 3 คือ การจัดตั้ง/ดำเนินโครงการกิจกรรม

4.จังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 99 คน เป็น เพศชาย 31 คน (ร้อยละ 30.7) เพศหญิง 64 คน (ร้อยละ 63.4) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 29.7) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.4) จบการศึกษาสาขาสาขาการศึกษา (ร้อยละ 28.7) และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กฯ 1 - 5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 42.6)

ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล มากที่สุด (ร้อยละ 58.4) รองลงมาคือ หน่วยงานท้องถิ่น (ร้อยละ 25.7) หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็กปฐมวัย 2 - 6 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 59.4) รองลงมา ได้แก่ วัยเรียน 7 - 12 ปี (ร้อยละ 54.5) และเป็นกลุ่มเด็กในสภาวะเด็กปกติทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 72.3) รองลงมา ได้แก่ เด็กยากจน (ร้อยละ 57.4) ส่วนระยะเวลาของหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนถึงปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบ 71 คน (ร้อยละ 70.3) มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นเวลา 11 ปี 6 เดือน และเป็น

หน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กฯในพื้นที่เทศบาล/ตำบลที่เป็นที่ตั้งของหน่วย มากที่สุด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาคือ รับผิดชอบเด็กฯระดับจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของหน่วย (ร้อยละ 20.8)

กระบวนการดำเนินงานเป็นการพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 64.1) รองลงมา ได้แก่ การสงเคราะห์/ช่วยเหลือ (ร้อยละ 57.4) งานหลักที่ดำเนินการ คือ การประสาน/ส่งเสริมมากที่สุด (ร้อยละ 53.5) รองลงมา ได้แก่ ให้บริการในรูปแบบอบรม ถ่ายพัฒนาศกยภาพด้านต่างๆ (ร้อยละ 51.5) วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักการดำเนินงานคือด้านการศึกษาในระบบมากที่สุด (ร้อยละ 67.3) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรม/ศาสนา (ร้อยละ 59.4) ประเด็นหลักสำคัญ/เร่งด่วนที่หน่วยดำเนินงานในปัจจุบันคือ การใช้สิ่งเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 45.5) รองลงมา ได้แก่ การติดเกม (ร้อยละ 22.8)

ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กฯ

หน่วยงานมีการประสานร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานองค์กรองค์กรภายนอกอื่นๆ โดยมีการประสานร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานองค์กรองค์กรภายนอก(ร้อยละ 87.9) ใน 3 ลักษณะคือ ประสานเฉพาะกิจ ประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่าย โดยเป็นการเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านความรู้/วิทยากร มากที่สุด ทั้ง 3 ลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 57.4, 42.6 และ 43.6 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจคือ การเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 41.6) สำหรับการประสานใกล้ชิด ได้แก่ สถานที่/พื้นที่ (ร้อยละ 36.6) และที่เป็นเครือข่ายมีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลคือ ทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 34.0)

ลักษณะของการประสานเฉพาะกิจ การประสานใกล้ชิด และการเป็นเครือข่ายจะมีการประสานกันในด้านข้อมูลสารสนเทศ/สถิติ (ร้อยละ 23.8 15.8 17.8) น้อยที่สุด ทั้งนี้การเป็นเครือข่ายและยังมีการประสานกันในด้านอุปกรณ์น้อยที่สุดอีกด้วย

ความต้องการพัฒนาการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานด้วยกันเอง กับ สท. และ สสส.
กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาให้มีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เป็นประจำทุกปี มากที่สุด (ร้อยละ 61.4)รองลงมาคือ จัดให้มีหน่วยงานองค์กรทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดทำระบบและศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ 51 คน คิดเป็นร้อยละ การแลกเปลี่ยนความรู้ งานศึกษาวิจัยด้านเด็กและเยาวชนใหม่ๆ หรือผลงานที่ประสบความสำเร็จ (Good Practice) ต่างๆ เพื่อการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ (ร้อยละ 50.5) ส่วนการมีหน่วยงานองค์กรทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดทำระบบและศูนย์ข้อมูลน้อยที่สุด (ร้อยละ 49.0)

ความเห็นต่อการให้ความร่วมมือกับ สท. ในการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนฯ จะทำได้โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลในพื้นที่ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอได้มากกว่า การวางระบบฐานข้อมูล (ร้อยละ 67.3) (ร้อยละ 51) ตามลำดับ

การรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน(Developmental Assets : DA) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยทราบมากที่สุด (ร้อยละ 57.4) รองลงมาได้แก่เคยทราบบ้าง และยังไม่ค่อยเข้าใจชัดเจน แต่ยินดีสนับสนุน (ร้อยละ 28.7)

การจดทะเบียนการเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชน เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่องค์กรเอกชนต้องการจดทะเบียน และต้องการสนับสนุนอันดับที่ 1 คือ การพัฒนาความรู้ อันดับที่ 2 คือ ทุน/เงินอุดหนุน อันดับที่ 3 คือ การจัดตั้ง/ดำเนิน โครงการกิจกรรม

5. จังหวัดสุรินทร์

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 99 คน เป็น เพศชาย 38 คน (ร้อยละ 48.1) เพศหญิง 36 คน (ร้อยละ 45.6) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 35.4) รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี (25.3) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.4) จบการศึกษาระดับการศึกษา (ร้อยละ 29.1) ประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กฯ 1 - 5 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 38.0)

ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล มากที่สุด (ร้อยละ 54.4) หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างดูแลรับผิดชอบกลุ่มเด็กวัยรุ่นตอนกลาง 16 - 18 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 59.5) รองลงมาได้แก่ เด็กปฐมวัย 2 - 6 ปี (ร้อยละ 53.2) และเป็นกลุ่มเด็กในสถานะเด็กปกติทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 73.4) รองลงมาได้แก่ยากจน (ร้อยละ 55.7) ส่วนระยะเวลาของหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนถึงปัจจุบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบ 57 คน (ร้อยละ 72.2) มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นเวลา 12 ปี 4 เดือน และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเด็กฯในพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของหน่วยมากที่สุด (ร้อยละ 40.5) รองลงมาคือรับผิดชอบ เด็กฯเฉพาะเทศบาล/ตำบล ที่เป็นที่ตั้งของหน่วย (ร้อยละ 35.0) กระบวนการดำเนินงานเป็นการพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 74.7) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วม (ร้อยละ 64.6) งานหลักที่ดำเนินการ คือ ให้บริการกับเด็กในรูปแบบอบรมค่ายพัฒนาศักยภาพด้านต่าง มากที่สุด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาได้แก่รูปแบบการประสาน/ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 57.0) และการให้ที่พักอาศัยและเลี้ยงดูมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.6) วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักการดำเนินงานคือด้านวัฒนธรรม/ศาสนามากที่สุด (ร้อยละ 64.6) รองลงมาคือ ด้านสุขภาพกาย (ร้อยละ 63.3) ประเด็นหลักสำคัญ/เร่งด่วนที่หน่วยดำเนินงานในปัจจุบันคือ การใช้สิ่งเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 36.7) รองลงมาได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (ร้อยละ 32.9)

ข้อมูลการเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรการพัฒนาเด็กฯ

หน่วยงานมีการประสานร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานองค์กรองค์กรภายนอกอื่นๆ (ร้อยละ 87.3) ใน 3 ลักษณะคือ ประสานเฉพาะกิจ ประสานใกล้ชิด และเป็นเครือข่ายโดยเป็น การเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านความรู้/วิทยากร มากที่สุดทั้ง 3 ลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 65.8, 55.7 และ 44.3 ตามลำดับ

รองลงมาสำหรับการประสานเฉพาะกิจคือ การเอื้อเพื่อเกื้อกูลในด้านด้านเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 48.1) สำหรับการประสานใกล้ชิด ได้แก่ ด้านกิจกรรม 36 คน (ร้อยละ 45.6) ส่วนที่เป็นเครือข่าย มีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลคือ ทำกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ 41.8)

ลักษณะของการประสานเฉพาะกิจจะมีการประสานกันในด้านอุปกรณ์ข้อมูลสารสนเทศ/สถิติ (ร้อยละ 31.6) น้อยที่สุด ในขณะที่การประสานใกล้ชิด น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านทุน (ร้อยละ 30.4) และเป็นเครือข่าย น้อยที่สุดคือ ด้านอุปกรณ์ ด้านทุน (ร้อยละ 22.8)

ความต้องการพัฒนาการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานฯด้วยตนเอง กับ สท.และ สสส. กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาให้มีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ มากที่สุด (ร้อยละ 74.68) รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความรู้ งานศึกษาวิจัยด้านเด็กและเยาวชนใหม่ๆ หรือผลงานที่ประสบความสำเร็จ (Good Practice) ต่างๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ (ร้อยละ 55.7)

ความเห็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือกับ สท. ในการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กฯ จะทำได้โดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลในพื้นที่ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เท่ากันกับ การวางระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านเด็กในพื้นที่ ที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งการจัดเก็บจัดส่งข้อมูลให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลในภาพรวมของประเทศ (ร้อยละ 64.6)

การรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน (Developmental Assets : DA) พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยทราบมากที่สุด (ร้อยละ 57.0) รองลงมา ได้แก่ เคยทราบบ้าง และยังไม่ค่อยเข้าใจชัดเจน แต่ยินดีสนับสนุน (ร้อยละ 39.2)

การจดทะเบียนการเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชน เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่วน ใหญ่ องค์กรเอกชนต้องการจดทะเบียน และต้องการสนับสนุน อันดับที่ 1 คือ การพัฒนาความรู้ อันดับที่ 2 คือ ทุน/เงินอุดหนุน อันดับที่ 3 คือ การจัดตั้ง/โครงการกิจกรรม

การอภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษาทั้ง 5 จังหวัด พบว่าหน่วยงานองค์กรด้านเด็กและเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชน ภาคท้องถิ่นส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด มีการประสานเชื่อมโยงร่วมมือกันทั้งแบบเฉพาะกิจ อย่างใกล้ชิด หรือเป็นเครือข่ายกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรัณย์ ลิพท์เกรียงไกร (2546) ที่วิจัยเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ดีในการบริหารขององค์กรพัฒนาเอกชนไทยศึกษากรณีเฉพาะองค์กรเด็กและเยาวชน 10 องค์กร ที่พบว่า การทำงานร่วมระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนด้วยกันจะเป็นไปในรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกิจจะลักษณะในลักษณะเป็นเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการ โดยต่างฝ่ายต่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในขณะที่ภาครัฐควรมุ่งเน้นการทำงานในระดับภาพรวม องค์กรพัฒนาเอกชนก็ไม่ควรมุ่งขัดแย้งและตอบโต้ภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่ทั้งสองฝ่ายควรเป็นพันธมิตรในการทำงานที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

2. ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานองค์กรด้านเด็กและเยาวชนที่การศึกษาทั้ง 5 จังหวัด ที่มีการประสานกันทั้งแบบเฉพาะกิจ แบบใกล้ชิดหรือแบบเครือข่าย ส่วนใหญ่ประสานร่วมมือโดยมีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันในด้านความรู้และวิทยากรสูงสุด รองลงมาเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ และการทำกิจกรรม (ตารางที่ 15, 34, 53, 72 และ 91) ในประเด็นกิจกรรมนั้นตรงกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, สท. (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างทุนทางสังคม : บทบาทและกลไกภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนและพบว่า รูปแบบการบูรณาการ การประสานความร่วมมือ การเชื่อมโยง และการสนับสนุนการทำงานของภาคีเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชนคือ จังหวัดส่วนใหญ่จะมีการบูรณาการโดยแผนงาน และกิจกรรม/โครงการ

สำหรับด้านทุนจะมีการเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันค่อนข้างน้อยบ้าง เช่น จังหวัดชุมพร สุรินทร์ (ตารางที่ 15 และ 91) ทั้งเป็นผลวิจันที่สนับสนุน กาญจนนา แก้วเทพ (2547) ที่ว่า “เครือข่าย” เป็นรูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่มหรือองค์กรหลายๆองค์กรที่ต่างก็มีทรัพยากรของตนเอง

ส่วนการประสานเชื่อมโยงด้านข้อมูลสารสนเทศ/สถิติเกือบทั้ง 5 จังหวัด มีการประสานเกื้อกูลกันน้อยมากที่สุด ยกเว้นในจังหวัดเชียงรายที่มีการประสานกันในลักษณะเครือข่าย ทำให้มองเห็นถึงประโยชน์ของการประสานงานในเชิงคุณภาพของการดำเนินงานด้านเด็กที่ว่าหากมีการประสานงานกันมากก็จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนของข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วย ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (อ้างจากพันธ์ศักดิ์ ศรีเทพ, 2538 : 67) ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งอุดมการณ์ในการทำงานร่วมกัน ขณะเดียวกันก็ช่วยป้องกัน การทำงานที่ซ้ำซ้อน อันจะเกิดความขัดแย้งและยังเป็น โอกาสตรวจสอบดูได้ว่ามีงานที่ควรทำหรือไม่ควรทำ เพื่อจะได้เสริมสร้างการทำงานที่สมบูรณ์ และ Alter and Snow (2534) ที่กล่าวว่า สิ่งที่ได้จากการ มีปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายก็คือข่าวสารข้อมูล ดังนั้น ในการสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านเด็กของหน่วยงานดังเช่น สท. อาจต้องให้ความสำคัญในด้านการประสานข้อมูลระหว่างกันมากขึ้น

3. ในเรื่องความต้องการพัฒนาการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานด้านเด็กและเยาวชนด้วยกันเอง กับ สท. และ สสส. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ใน 5 จังหวัดต้องการมากที่สุด คือ ให้มีการพัฒนาให้มีหน่วยงานองค์กรร่วมจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบเป็นประจำทุกปี เช่น วันพบคนทำงานด้านเด็กและเยาวชน กิจกรรมวิชาการด้านเด็กและเยาวชนมากที่สุด มีความสอดคล้องกับ ขนินฐา กาญจนรังสีนนท์ (2547) ที่ว่า กิจกรรมที่ชัดเจน พลังขับเคลื่อนเครือข่ายที่สำคัญคือการที่กิจกรรมที่ทำให้สมาชิกทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นของสมาชิก

ส่วนการประสานให้ความร่วมมือกับ สท. ในด้านการสร้างระบบความเชื่อมโยงข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจาก 4 ใน 5 จังหวัด ให้ความร่วมมือโดยจัดให้มีผู้รับผิดชอบพัฒนาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่มากกว่าการวางระบบข้อมูลในพื้นที่ทั้งการจัดเก็บ จัดส่งของประเทศให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลในภาพรวมของประเทศ

4. จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 จังหวัด เรื่องการรับทราบการจัดทำเครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนพบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่ทราบเรื่องนี้เลย ยกเว้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยรับทราบเลยเท่ากับที่ได้รับทราบบ้าง และพบว่าส่วนใหญ่ยินดีสนับสนุนการใช้ ทำให้เป็นโอกาสในการประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจ แต่ทั้งนี้ควรนำผลการทดลองเครื่องมือดังกล่าวตามโครงการสร้างกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล มาเป็นแบบการเรียนรู้ (lessons learn)

5. ส่วนผลการศึกษาของความคิดเห็นต่อการลงทะเบียนเป็นองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทั้ง 5 จังหวัด ต้องการการจดทะเบียนโดยต้องการประสานสนับสนุน ด้านพัฒนาความรู้มากที่สุด ในขณะที่ด้านทุนเป็นอันดับที่ 2 ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการตื่นตัว เรื่องการพัฒนาการทำงานในเชิงคุณภาพอาศัยปัญญาและสอดคล้องกับแนวคิดต้องการเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนในภาพรวมของประเทศ ควรกำหนดเป็นโครงการขนาดใหญ่ (Mica project) ของ สท. เพราะนอกจากจะเป็นหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว นับว่าเป็นความจำเป็นยิ่งเพราะปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการในภาพรวมทุกด้านที่เกี่ยวกับเด็กจะมีแต่เฉพาะบางด้านบ้างเช่นสุขภาพ การศึกษา แต่ไม่ครอบคลุมทุกช่วงวัย ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาหารูปแบบการวางจัดทำฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน และการวางระบบตั้งแต่การที่จะได้มาซึ่งข้อมูล การใช้ข้อมูล และของงบประมาณเป็นการเฉพาะขึ้น นอกเหนือจากงบประมาณโดยมี สท. เป็นหน่วยงานประสานร่วมกับหน่วยงาน องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดทำและวางระบบฐานข้อมูล ทั้งภายใน เช่น ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน แต่ในระยะเร่งด่วน สท. ควรศึกษาปัญหาพร้อมเหตุผลความจำเป็นในการจัดทำ

ฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนในภาพรวมของประเทศ และนำเสนอเป็นมาตรการเร่งด่วน ต่อคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านเด็ก โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบการพัฒนาเด็กและเยาวชนไปดำเนินการ

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. สท. พมจ. และ สสส. ควรเร่งรัดเรื่องการจัดทำ Mapping เพื่อค้นหาคลัง ความรู้ ว่ามีใครที่เป็น ผู้รู้ ผู้ชำนาญการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหลายใน 5 จังหวัดหรือหากมีการสนับสนุนให้มีการจัดการความรู้ ด้านเด็กในแต่ละจังหวัด อย่างเป็นระบบ จักเกิดประโยชน์ทั้งในจังหวัดและอาจขยายการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้ามหน่วยข้ามจังหวัดกันมากขึ้น

2. สท. และ สสส. ควรร่วมกับจังหวัด (พมจ.) 5 จังหวัดที่มีกลไกคณะทำงานพัฒนาเด็กและ เยาวชนและกำลังทดลองใช้เครื่องมือวัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ในการประสานเชื่อมโยงให้เกิดการ เสริมสร้างระบบฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนขึ้นจริง นอกเหนือจากการทำกิจกรรมร่วมกันเพราะหาก มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลจังหวัด จะเกิดการเชื่อมโยงกันมากขึ้น และจะช่วยลดความซ้ำซ้อน โดย อาจจะเริ่มต้นจากเรื่องฐานข้อมูลต้นทุนชีวิตที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งอาจเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถพัฒนา ไปสู่การจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านเด็กตามมาตรา 19 (5) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและ เยาวชน พ.ศ.2550

3. สท.ควรมีคณะทำงานรับผิดชอบการสนับสนุนองค์กรเอกชน องค์กรชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นองค์กรด้านการพัฒนาเด็ก ให้ได้รับความรู้หรือได้เข้าถึงแหล่ง ความรู้ด้านเด็กและเยาวชน เพื่อให้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยที่องค์กรเอกชน องค์กรชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีความต้องการด้านความรู้/วิทยากรมากกว่าการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งนี้ ควรเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดตั้งสถาบันอำนวยการพัฒนาศุภผลากรด้านเด็กและเยาวชน ที่สท.กำลัง จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ.2550 ต่อไป